

**GYAKORLATI KÉPZÉSI ÚTMUTATÓ ÓVODAPEDAGÓGUS SZAKOS
HALLGATÓK SZÁMÁRA
(NAPPALI TAGOZAT)**

NYÍREGYHÁZI
EGYETEM

KEDVES HALLGATÓ!

Ezekon az oldalakon az óvodai gyakorlati képzés feladatairól kap tájékoztatást. Az óvodák tisztelettel és szeretettel várják Önt, ahol tapasztalt, jól felkészült óvodapedagógusok fogják gyakorlati feladataikat irányítani és segíteni.

Ezt az útmutatót töltsse le, és a képzés teljes idejéig őrizze meg, mert hasznos információkat tartalmaz a gyakorlati képzéssel kapcsolatban.

Kívánjuk, hogy örömmel és sikeresen töltsse óvodai gyakorlatát!

A gyakorlati képzés színhelye (nappali tagozat):

Eszterlanc Északi Óvoda (és tagóvodái) Nyíregyháza, Tas utca 13. www.eszakiovi.hu

A gyakorlati képzés vezetője: Szikszainé Kiss Edit intézményvezető

A gyakorlati képzés általános céljai és feladatai

- A hivatástudat megalapozása és kialakítása
- Az óvodai neveléshez szükséges pedagógiai készségek és képességek fejlesztése
- A szakmai műveltség és a gyakorlati ismeretek szintetizálása
- Gyermekekentrikus szemléletmód kialakítása
- Az óvodai nevelői feladatok megismerése és gyakorlása
- Az óvodai nevelés alapdokumentumainak megismerése: Alapprogram, helyi nevelési program
- Az óvodai élet: az óvodai szokások, napirend, hetirend
- A gyermeki tevékenységek tervezése, szervezése, irányítása, ellenőrzése
- Kapcsolatalakítás az óvodapedagógusokkal, dajkákkal
- Kapcsolatalakítás a szülőkkel
- Kapcsolatalakítás egyéb társintézményekkel: bölcsőde, iskola, pedagógiai szakszolgálat stb.

A gyakorlati képzés az elméleti képzéssel párhuzamosan 6 féléven át folyik.

A szakmai gyakorlaton csak érvényes Egészségügyi könyvvel lehet részt venni, melyet a hallgató köteles az első alkalommal leadni az óvoda vezetőjének.

A gyakorlati képzés óra- és vizsgaterve

Félév	Tantárgy kódja	Tantárgy neve	Előfeltétel	Szakmai gyakorlat féléves óraszám	Kredit	Félévi köv.	Tantárgy típusa
1	BOV1103	Szakmai identitás fejlesztése		28	3	Mai	A
2	BOV1211	Egyéni és csoportos szakmai gyakorlat I.	BAI0157	57	4	Mai	A
3	BOV1119	Egyéni és csoportos szakmai gyakorlat II.	BOV1204, BOV1211	57	4	Mai	A
4	BOV1229	Egyéni és csoportos szakmai gyakorlat III.	BOV1119	67	5	G	A
5	BOV1137	Egyéni és csoportos szakmai gyakorlat IV.	BOV1229	67	5	G	A
6	BOV1244	Összefüggő komplex szakmai gyakorlat	BOV1137	8 hét	10	Mai	A

A gyakorlati képzés felépítése és tartalma (röviden)

Alapozó és gyarapodási szakasz: I–II. félév

- I. félév: Az első félév feladata a szakmai identitás kialakítása és fejlesztése tréning formájában.
- II. félév: A második félévben kezdődik az óvodában zajló gyakorlati képzés. A gyakorlat két részből épül fel: egyéni gyakorlat és csoportos gyakorlat. Az egyéni gyakorlat időtartama minimum **15 óra**, amelyet **egy hét** alatt kell teljesíteni a gyakorlatvezető és a mentor által elkészített időbeosztás alapján. A hospitálásról feljegyzést kell készíteni a megadott szempontok szerint. A csoportos gyakorlat időtartama **3 óra/hét**. A csoportos gyakorlaton a hallgatók megfigyelik a különböző tevékenységeket (gondozási feladatok, játék stb.) a megadott megfigyelési szempontok alapján, a megfigyeléseket rögzítik a hospitálási naplóban, bemutató tevékenységeket/foglalkozásokat tekintenek meg (verselés, mesélés, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal), a mentor irányításával elemzik a látottakat, tevékenység-/foglalkozástervezeteket készítenek, és próbálkoznak tevékenységek/foglalkozások vezetésével.

Gyarapodási és kibontakozási szakasz III–IV. félév

- III. félév: A gyakorlat két részből épül fel: egyéni gyakorlat és csoportos gyakorlat. Az egyéni gyakorlat időtartama minimum **15 óra**, amelyet **egy hét** alatt kell teljesíteni a gyakorlatvezető és a mentor által elkészített időbeosztás alapján. A hospitálásról feljegyzést kell készíteni a megadott szempontok szerint. A csoportos gyakorlat időtartama **3 óra/hét**. A csoportos gyakorlaton a hallgatók gyakorolják a játékszervezést, a verselés, mesélés, mozgásfoglalkozások kezdeményezését és vezetését, bemutató tevékenységeket/foglalkozásokat tekintenek meg (a külső világ tevékeny megismerése: természet, hagyományok, család, tárgyi környezet; ének-zene), a mentor irányításával

elemzik a látottakat, tevékenység-/foglalkozástervezeteket készítenek, próbálkoznak tevékenységek/foglalkozások vezetésével.

- IV. félév: A gyakorlat két részből épül fel: egyéni gyakorlat és csoportos gyakorlat. Az egyéni gyakorlat időtartama minimum **25 óra**, amelyet **egy hét** alatt kell teljesíteni a gyakorlatvezető és a mentor által elkészített időbeosztás alapján. A hospitálásról feljegyzést kell készíteni a megadott szempontok szerint. A csoportos gyakorlat időtartama **3 óra/hét**. A csoportos gyakorlaton a hallgatók gyakorolják a játékszervezést, tevékenységek-/foglalkozások kezdeményezését (verselés, mesélés, külső világ tevékeny megismerése, ének-zene, mozgás), bemutató tevékenységeket/foglalkozásokat tekintenek meg (külső világ tevékeny megismerése és vizuális nevelésből – festés, rajzolás, mintázás, kézimunka), a mentor irányításával elemzik a látottakat, tevékenység-/foglalkozástervezeteket készítenek.

Kiteljesedési szakasz V–VI. félév:

- V. félév: A gyakorlat két részből épül fel: egyéni gyakorlat és csoportos gyakorlat. Az egyéni gyakorlat időtartama minimum **25 óra**, amelyet **egy hét** alatt kell teljesíteni a gyakorlatvezető és a mentor által elkészített időbeosztás alapján. A hospitálásról feljegyzést kell készíteni a megadott szempontok szerint. A csoportos gyakorlat időtartama **3 óra/hét**. A csoportos gyakorlaton a hallgatók gyakorolják a játékszervezést és irányítást, verselés, mesélés, mozgás, ének-zene, külső világ tevékeny megismerése tevékenységek/foglalkozások kezdeményezését, bemutató tevékenységeket /foglalkozásokat tekintenek meg a differenciált szervezésre; a mentor irányításával elemzik a látottakat, differenciált tevékenység-/foglalkozástervezeteket készítenek.
- VI. félév: **8 hetes** összefüggő komplex szakmai gyakorlat. A gyakorlaton a hallgató a teljes óvodapedagógusi szerepkört gyakorolja. A gyakorlat végén zárófoglalkozást tart. Az összefüggő komplex szakmai gyakorlat során gyakorlati portfóliót készít.

Az óvodapedagógus jelöltekre vonatkozó elvárások

- Tanulmányozza az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját és az elfogadott alternatív óvodai nevelési programokat, folyóiratokat, szakmai anyagokat (Óvodai Nevelés, Óvónők kincsestára, Fejlesztő Pedagógia) és az óvodában található szakirodalmakat.
- Az óvodapedagógus szak tantervi követelményeiben megfogalmazódott műveltség tartalmak tükrében lássa el elméleti és gyakorlati feladatait.
- Ismerje meg a gyermekintézmény pedagógiai programját, a mentor által elkészített éves tervet, és alkalmazkodjon annak elvárásaihoz, nevelő-oktató munkáját ennek megfelelően, ezzel összhangban tervezze.
- Felkészülését, óvodai munkáját, magatartását a pedagógiai hivatás iránti elkötelezettség és méltóság jellemezze.

- Alkalmazkodjon a gyermekcsoport életritmusához, napirendjéhez, fejlődési szintjéhez.
- A már kialakult és megszokott módon szólítsa keresztnevén, illetve becenevén a gyermekeket.
- Az óvodában ápoltan (javasolt hajviselet hosszú haj esetén: feltűzve vagy összekötve), esztétikusan, pontosan, jelenjen meg. Mentora útmutatása alapján elkészített vázlata és tervezete naprakész legyen.
- Az óvodai gyakorlata során, munkája időszakában használjon váltóruhát és váltócipőt.
- Mobiltelefonját az óvodai gyakorlat során nem használhatja.

A hallgatók jogai és kötelességei a gyakorlati képzés idejére

- A hallgató az előírt napokon és időben köteles a gyermekcsoportban pontosan és a gyakorlati munkára felkészülten megjelenni (váltóruha, váltócipő, pedagógiai napló vezetéséhez szükséges eszközök).
- A hallgató anyagi felelősséggel használhatja az óvoda eszközeit. A mentorral történt egyeztetés alapján azokkal az elkészített és vásárolt eszközökkel, amelyeket a tevékenységhez/foglalkozáshoz használ, szabadon rendelkezik.
- A hallgató köteles az írásbeli feladatait a követelményeknek megfelelően elvégezni, felkészülten érkezni az óvodába.
- A hallgatónak joga és kötelessége a gyakorlati képzéssel kapcsolatos észrevételeit a mentornak, az óvodavezetőnek vagy helyettesének, illetve a gyakorlatvezetőnek jelezni.
- A hallgató egyéni gyakorlata során köteles aktívan (tevélegesen és nem szemlélődve) részt venni a gyermekek tevékenységeiben, gondozásában, nevelésében.

Javaslatok a mentor óvodapedagógusok részére szakmai gyakorlathoz

- Kérjük a vezető és a mentor óvodapedagógusokat, legyenek a hallgatók segítségére a nyugodt elméleti és gyakorlati munka feltételeinek biztosításában.
- Keressenek lehetőséget arra, hogy a hallgatók minél több óvodapedagógusi mintát lássanak óvodán belül.
- Kérjük a mentor óvodapedagógusokat, készítsék fel a szülőket, gyerekeket az óvodapedagógus hallgatók fogadására.
- A mentor óvodapedagógus legyen tárgyilagos értékelője a hallgatónak, és szükség esetén segítse önállóságának érvényesülését a gyermekek megismerésében.
- Folyamatosan vezesse be a hallgatót az óvoda adminisztrációs munkájába.
- Naponta elemezze és értékelje a hallgató teljesítményét.

A mentor óvodapedagógus feladatai

- Tájékoztatja a hallgatót az óvoda dokumentumairól, működési rendjéről, szokásairól, a félév meghatározó feladatairól.

- Ismerteti a hallgatóval az adott csoport nevelési és fejlesztési tervét.
- A pedagógiai naplóban foglaltak alapján, a hallgatóval közösen átbeszéljük a szorgalmi időszak alatt végzendő feladatokat.
- Tanácsaival, tapasztalataival segíti a felkészülést, elemző, építő értékelésével feltárja az esetleges hibákat, útmutatást ad szakmai továbbfejlődéshez.
- Bemutató tevékenységeket/foglalkozásokat tart a félév kiemelt nevelési tevékenységeiből.
- Figyelemmel kíséri a hallgató óvodai munkáját. A pedagógiai naplóban található tervezeteket, vázlatokat, megfigyeléseket elemzi, értékeli és aláírásával hitelesíti.
- Figyelemmel kíséri a mulasztásokat, azok igazolását, a hallgatói jelenléti ívet és az értékelőlapot aláírja.
- Féléves tevékenység értékeléseként minősített aláírást vagy gyakorlati jegyet ajánl, melyet a hallgatónak megindokol.
- A félév végén a megadott szempontok szerint kitölti az igazolólapot, s **a pecséttel és aláírásokkal ellátott dokumentumot** – legkésőbb – a szorgalmi időszakot követő második héten eljuttatja a Nyíregyházi Egyetem Óvó- és Tanítóképző Intézet ügyintézőjének.

A gyakorlat során használt legfontosabb alapfogalmak

Hospitálás: az óvodapedagógus hallgató tapasztalatszerzés és ismeretbővítés céljából különböző nevelési szintereken megfigyeléseket végez.

Pedagógiai napló: követelményei és formája megtalálható és letölthető az Intézet honlapjáról. A hallgató a pedagógiai naplóban az egyéni és csoportos gyakorlat során megfigyelt tapasztalatait, élményeit, pedagógiai eseményeket, helyzeteket, adatokat rögzíti a megadott szempontok alapján, megtervezi a gyakorlati munkáját. Csak önállóan megfogalmazott pedagógiai napló kerül értékelésre!

A gyakorlati képzés felelőse: az óvodai gyakorlatot irányító oktató, akinek feladata a gyakorlatok szervezése a gyakorlati képzés koordinátorával együtt, kapcsolattartás a mentorokkal és a hallgatókkal. A beérkező dokumentumok ellenőrzése, a minősített aláírások vagy gyakorlati jegyek bevezetése a Neptun-rendszerbe. Minden félév elején tájékoztatót tart az adott félév gyakorlati feladatairól, azok részleteiről. (Munkáját a szakfelelős és az óvodavezetők, mentorok segítik.)

A mentor óvodapedagógus: A gyakorlólhelyen dolgozó mentor feladata, hogy a konkrét tevékenységekbe, óvodai munkába bevezesse a hallgatókat. Tájékoztatja a hallgatót az óvoda dokumentumairól, működési rendjéről, szokásairól, a félév meghatározó feladatairól. Ismerteti a hallgatóval az adott csoport nevelési és fejlesztési tervét. Meghatározza a hallgatónak a gyakorlat alatti konkrét feladatait, a tartandó tevékenység/foglalkozás témakörét. Tanácsaival, tapasztalataival segíti a felkészülést, elemző, bíráló értékelésével feltárja az esetleges hibákat, útmutatást ad szakmai továbbfejlődéséhez. Minden gyakorlat elején bemutató foglalkozást/okat tart a félév kiemelt nevelési tevékenységeiből. Figyelemmel kíséri a hallgató óvodai munkáját. A tervezeteket, vázlatokat, megfigyeléseket és a pedagógiai naplót elemzi, értékeli és aláírásával hitelesíti. Figyelemmel kíséri a mulasztásokat és azok igazolását, és a hallgatói dokumentációt aláírja. Féléves tevékenység értékeléseként minősített aláírást vagy gyakorlati jegyet ad, melyet a hallgatónak megindokol.

Megfigyelés: céltudatos, tervszerű, rendszeres, reális, objektív tényeken alapuló észlelés.

Pedagógiai elemzés (reflexió): Az elméleti és gyakorlati tudás közti kapcsolat egyik eszközeként tartjuk számon. Tények, események, történések alapján szerzett ismeretek felfedezése, adott vagy választott szempontok alapján történő elemzése, értékelése, a tapasztalatok és a hozzájuk kapcsolható elméleti és gyakorlati ismeretek segítségével következtetések levonása, megfogalmazása.

Vázlat, tervezet: Az önálló feladatvégzésre való felkészülés írásos eszköze, amely segíti a tervszerű, tudatos munkavégzést.

A gyakorlat típusai

Csoportos gyakorlat: Elsősorban a szaktárgyakhoz, módszertani tantárgyakhoz kapcsolódik, a hallgatók az adott félév kiemelt tevékenységeiből bemutató foglalkozásokat tekintenek meg, tervezetet készítenek, csoport előtt kötött és kötetlen foglalkozást tartanak, amit meghatározott szempontok szerint elemeznek és értékelnek, így saját és társuk munkája is gazdagítja szakmai tapasztalataikat.

Egyéni gyakorlat: A hallgató meghatározott időkeretben folyamatosan bekapcsolódva az óvoda mindennapi életébe, meghatározott tevékenységeket végez.

A gyakorlat munkaformái: megfigyelés és önálló munkavégzés.

Érvénytelen a hallgató gyakorlata, ha hiányzásai a Tanulmányi és vizsgaszabályzat szerinti mértéket meghaladják, vagy ha az előírt félév feladatainak teljesítésére elégtelen vagy nem felelt meg minősítést kapott. Ebben az esetben a gyakorlatot meg kell ismételni.